

دانشگاه علوم پزشکی نیشابور
گروه مامایی

واکسیناسیون

تهیه و تنظیم : مریم ایمانی - عفت قائمی
دانشجوی رشته کارشناسی ناپیوسته مامایی
استاد راهنما : سرکارخانم دکتر غلامی

۵- در اختلالات ایمنی، چه اولیه و چه اکتسابی مثل سرطان خون و... واکسن‌های ویروسی زنده و واکسن ب.ث.ژ منع استعمال دارند.
۶- در مورد واکسن‌های چند نوبتی مثل فلج اطفال، پنج گانه و هپاتیت در صورتی که به هر علت ایمن‌سازی طبق فواصل تعیین شده انجام نشده باشد، لزومی به از سرگرفتن واکسیناسیون نبوده و با احتساب واکسیناسیون قبلی، برنامه ایمن‌سازی طبق جدول ادامه داده می‌شود.
۷- اگر در تزریق واکسن سه گانه (دیفتری، کزاز، سیاه یرفه) به کودک، تب بالای ۴۰ درجه (درجه مقعدی) و یا تشنج عارض شود، در نوبت‌های بعدی باید از واکسن دوگانه (دیفتری و کزاز) استفاده شود.
۸- تزریق واکسن سه گانه در کودکانی که دچار ضایعات مغزی پیشرونده باشند ممنوع و باید از واکسن دوگانه استفاده شود.
۹- پس از پایان شش سالگی تلقیح واکسن سه گانه مجاز نیست و در صورت لزوم باید به جای آن از واکسن دوگانه بزرگسالان استفاده شود
۱۰- تغذیه با هر نوع شیر از جمله شیر مادر با خوراندن واکسن فلج اطفال مغایرتی ندارد و لزومی به ندادن شیر قبل یا بعد از ایمن‌سازی نخواهد بود. همچنین استفراغ مختصر پس از خوراندن قطره فلج اطفال مساله مهمی نبوده، نیازی به تجدید واکسن نمی‌باشد.

منابع: دستورالعمل کشوری واکسیناسیون

برنامه واکسیناسیون و ایمن سازی کودکان در ایران	
سن	نوع واکسن
پس از تولد و قبل از مرخص شدن از بیمارستان	واکسن ب ث ژ + واکسن خوراکی فلج اطفال
دو ماهگی	واکسن پنج گانه تزریقی + واکسن خوراکی فلج اطفال
چهار ماهگی	واکسن پنج گانه تزریقی + واکسن خوراکی فلج اطفال
شش ماهگی	واکسن پنج گانه تزریقی + واکسن خوراکی فلج اطفال
دوازده ماهگی	واکسن تزریقی سرخک، سرخچه و (MMR) وریون)
هجده ماهگی	واکسن سه گانه تزریقی + واکسن خوراکی فلج اطفال + واکسن در صورتی که قبلا (MMR) تزریق نشده باشد.
شش سالگی	واکسن سه گانه تزریقی (دیفتری، کزاز و سیاه سرفه) + واکسن خوراکی فلج اطفال

نکات مهم در خصوص واکسیناسیون

- ۱- برنامه ایمن‌سازی کودکان نارس و یا کم وزن نیز دقیقا مطابق جدول ایمن‌سازی عادی است
- ۲- شل بودن مدفوع یا سرماخوردگی مانع از انجام ایمن‌سازی نمی باشد
- ۳- سوءتغذیه نه تنها مانعی برای ایمن‌سازی نیست بلکه ایمن‌سازی به موقع کودکان مبتلا به سوء تغذیه، اکیدا توصیه می‌شود.
- ۴- برای هیچ واکسنی جز سیاه سرفه محدودیت سنی وجود ندارد و در صورت عدم سابقه ایمن‌سازی باید مطابق برنامه عمل شود.

مقدمه

واکسیناسیون

برنامه واکسیناسیون عبارت است از مجموعه‌ای از واکسن‌هایی که سنین مختلف برای کودکان اجرا می‌شود. در این برنامه، واکسن‌های مخصوص در زمان تولد، دو ماهگی، چهار ماهگی، شش ماهگی، دوازده ماهگی، هجده ماهگی و شش سالگی به کودکان زده می‌شود. برای داشتن اطلاعات بیشتر در این درباره، این مقاله را مطالعه کنید.

هر کودکی که پا به عرصه‌ی زندگی می‌گذارد، حق دارد که از نعمت تندرستی برخوردار باشد، بنابراین وظیفه هر پدر و مادری است که احتیاجات کودک را تامین کنند. نیازهای کودک فقط دادن غذا، تمیز کردن، خواباندن، ایجاد امنیت و محبت کردن به او نیست، بلکه تامین سلامت و خوب زیستن حال و آینده‌ی کودک و حفظ او از مخاطرات و تامین بهداشت روانی وی نیز ضرورت دارد. با اقدام به اصول پیشگیری می‌توان سلامت جسمی کودک را تامین کرد: ایمن سازی و پیشگیری از بیماری‌های عفونی و واگیردار یکی از این اصول است

واکسن

عبارت است از فرآورده‌های میکروبی (مانند واکسن دیفتتری و کزاز) یا ویروس‌های ضعیف شده‌ی مولد بیماری (مانند واکسن فلج اطفال، سرخک، سرخچه و اوریون) یا میکروب ضعیف شده (مانند واکسن سل) که بعد از تزریق واکسن، بدن کودک در برابر واکسنی که به او تزریق شده است، ماده‌ای می‌سازد که ضد آن است که پادتن نامیده می‌شود، بنابراین کودک در برابر آن بیماری مصون می‌گردد و به آن مبتلا نخواهد شد.

رابطه بین نوع واکسن با ایمنی حاصل

واکسن‌های با اجرام زنده که از قدرت بیماری‌زایی آنها کاسته شده است، معمولاً با دوز واحد می‌توانند ایمنی موثر و طولانی نسبت به واکسن‌های کشته شده ایجاد کنند. این نوع واکسن‌ها تمایل دارند واکنش‌های مشابه شکل طبیعی بیماری به خصوص در افراد با نقص ایمنی را ایجاد کنند.

برای اینکه با واکسن‌های کشته شده ایمنی کافی و بمدت طولانی بدست آید، بایستی این واکسن‌ها ابتدا در چند نوبت تزریق گردند و برای جلوگیری از کاهش سطح آنتی‌بادی و ادامه ایمنی اغلب لازم است که تزریق واکسن در آینده یادآوری شود.

آیا ضرورت دارد که برای هر کودکی برنامه واکسیناسیون انجام گیرد؟

تزریق واکسن نه فقط کودک را در برابر بیماری‌های عفونی و واگیردار مصون می‌سازد، بلکه واکسیناسیون همه‌ی کودکان سبب می‌شود که آن بیماری در کشور و یا حتی در همه‌ی جهان ریشه کن گردد. بنابراین وظیفه‌ی هر پدر و مادری است که فرزند خود را در برابر بیماری‌هایی که واکسن آن‌ها ساخته شده و در اختیار است، واکسینه نماید، هم چنین قدمی در جهت ریشه کن شدن بیماری در کشور بردارد. در موارد استثنایی ممکن است تزریق واکسن برای کودک مجاز نباشد، مانند اختلال در سیستم ایمنی کودک که در این حالت با تشخیص پزشک یا واکسن تزریق نمی‌شود یا واکسن مخصوص تزریق خواهد شد.

آیا انجام برنامه واکسیناسیون برای کودک خطری ندارد؟

با پیشرفت‌هایی که در تهیه‌ی واکسن انجام گرفته است، واکسن هیچ گونه خطری برای نوزادان و کودکان ندارد، ولی پس از تزریق آن، بعضی از کودکان ممکن است برای مدت کوتاهی تب کنند و بی قرار گردند.

قبل از تزریق واکسن کودک اقدامات زیر را انجام دهید:

کودک خود را بغل کنید.

به نوزاد خود کمک کنید تا واکسن را به عنوان یک شی مفید تصور کند. هیچ گاه کودک خود را با آمپول نترسانید

بهتر است که در هر زمانی برای تزریق واکسن مراجعه می‌کنید، جدول مربوط به نوزاد خود را به همراه داشته باشید تا تمامی اطلاعات جدید را در آن یادداشت کنید.

هنگام واکسیناسیون کودک، پتو و اسباب بازی به همراه خود داشته باشید تا بتوانید کودک خود را سرگرم کنید.